

заційно-правове забезпечення статусу працівників податкової міліції України: Дис... канд. юрид. наук. Х., 2002. 3. Савченко Л. Правовий статус державної податкової служби як спеціального органу фінансового контролю // Збірник наукових праць Академії державної податкової служби України. 2001. № 4. 4. Комзюк В.Т. Адміністративно-правові засоби здійснення митної справи: Дис. канд. юрид. наук. Х., 2003. 5. Цабрия Д.Д. Статус органа управління // Сов. гос-тво и право. 1978. № 2. 6. Про державну податкову службу в Україні: Закон України від 24 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 15. Ст. 4. 7. Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 11. Ст. 50. 8. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст.141. 9. Про затвердження Положення про Державну податкову адміністрацію України: Указ Президента України від 13 липня 2000 р. № 886 // Офіційний вісник України. 2000. № 29. Ст. 1200. 10. Бачило І.Л. Функции органов управления (правовые проблемы оформления и реализации). М., 1976. 11. Аверьянов В.Б. Функции и организационная структура органа государственного управления. К., 1979. 12. Кушнарџова Т.С., Кучерявенко М.П. Система податкових органів України. Х., 2000.

Надійшла до редакції 28.02.04

В.Й. Развадовський

СИСТЕМА СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВІДНОСИН У ТРАНСПОРТНІЙ СФЕРІ

Потреби суспільства в цілому і населення у перевезеннях має забезпечувати єдина транспортна система, що діє в Україні. Закон України від 10.11.1994 р. за №232/94–ВР «Про транспорт» [1] визначає, що транспорт є однією з найважливіших галузей суспільного виробництва. Як об'єкт адміністративно-правового регулювання транспортна система повинна відповідати рівню соціально-економічного розвитку держави, позитивно впливати на національну безпеку, забезпечувати здійснення зовнішньоекономічних зв'язків. Для забезпечення цієї відповідності діє система органів – суб'єктів адміністративно-правового регулювання транспортної системи. Її складові можуть бути визначені на підставі аналізу притаманності таких ознак суб'єктауправління [2, с.60].

1. Наявність певної організаційно-правової форми, в якій здійснюється управлінська діяльність. Наявність такої форми передбачає певну структурну відокремленість суб'єкта (органа управління), порядок утворення, діяльності, реорганізації, ліквідації якого регулюється нормами права (насамперед, адміністративного).

2. Зовнішня відокремленість, що характеризується наявністю системоутворюючих ознак: юридично відокремлене і закріплене майно, самостійний баланс, статутні документи та інше.

3. Наявність державно-владних повноважень, які визначені відповідним нормативним актом про цей орган; можливість набувати від свого імені майнові та особисті немайнові права, вступати у зобов'язання і виступати у судових органах.

Цей перелік може бути доповнений наступними ознаками суб'єкта управління [3, с.85]:

– є складовою і, у той же час, організаційно відособленою та самостійною частиною державного механізму;

– здійснює завдання та функції у встановленому державою порядку відповідно до державної політики.

Доповнення переліку ознак дозволяє сформулювати поняття суб'єкта адміністративно-правового регулювання транспортної системи, яке, певною мірою, відмінне від того поняття, яке подано у підручнику «Транспортне право України» [2, с.61].

Суб'єктом адміністративно-правового регулювання транспортної системи названа організаційно відокремлена складова системи державних органів (їх посадових та службових осіб), що має державно-владні, розпорядчі, організаційні повноваження щодо здійснення завдань та реалізації функцій державної політики у галузі транспорту, із врегулюванням діяльності нормами переважно адміністративного права. Складовою такої системи (її підсистемою) є представницькі органи, які діють у межах і порядку, визначеному чинним законодавством, щодо регулювання діяльності транспортної системи.

Наявність ознаки цілісності управління визначає необхідність поєднання у єдину систему суб'єкти адміністративно-правового регулювання транспортної системи. Така позиція ґрунтується на базових теоретичних положеннях розуміння сутності державного управління [4], на нормах Конституції України (ст.3), а також на необхідності організації діяльності держави (у особі уповноважених органів) щодо виконання конституційних норм.

Доцільно виділити інституційні, звичайні і спеціальні суб'єкти адміністративно-правового регулювання.

До *інституційних суб'єктів регулювання* можна віднести, насамперед, Верховну Раду України, яка приймає закони, Президента України, який видає укази й розпорядження, Кабінет Міністрів України, який приймає постанови та розпорядження, зокрема з питань регулювання діяльності транспортної системи, органи місцевого самоврядування. Останні - сільські, селищні, міські ради – згідно з Законом України від 21.05.1997 р. №280/97–ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» [5] (п.1 ст.26) мають право встановлення відповідно до законодавства правил, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність. Крім того, органи місцевого самоврядування мають право приймати рішення щодо соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць; встановлення місцевих податків і зборів та розмірів їх ставок у межах, визначених законом.

Статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлені такі власні повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад як «управління об'єктами... транспорту, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг населенню; прийняття рішень про організацію стоянок автомо-

більшого транспорту, здійснення контролю за їх діяльністю відповідно до закону; прийняття рішень про організацію стоянок автомобільного транспорту, здійснення контролю за їх діяльністю відповідно до закону». Делегованими є такі повноваження: «здійснення заходів щодо... розвитку транспорту; здійснення відповідно до законодавства контролю за належною експлуатацією та організацією обслуговування населення підприємствами транспорту». Згідно зі ст.31 власними повноваженнями виконавчих органів сільських, селищних, міських рад є «організація за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції і ремонту... шляхів місцевого значення; залучення на договірних засадах підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності до участі в розвитку... транспортно-обслуговування». Делегованими визначені повноваження щодо здійснення в установленому порядку державної реєстрації підприємств та інших суб'єктів підприємницької діяльності, розташованих на відповідній території. Виключно на пленарних засіданнях обласних рад вирішуються питання щодо встановлення відповідно до закону місцевого збору за проїзд по території прикордонних областей автотранспорту, що прямує за кордон, визначення порядку його сплати.

Звичайні суб'єкти адміністративно-правового регулювання транспортної системи: Міністерство транспорту України та його органи (наприклад, Укравтодор, Укрзалізниця, Укрморречфлот та інше), міністерства, відомства, комітети, інспекції, місцеві органи виконавчої влади. Наприклад, державна технічна інспекція Державного комітету по житлово-комунальному господарству, управління (відділи) транспорту місцевих державних адміністрацій та інше.

До спеціальних суб'єктів адміністративно-правового регулювання можна віднести Державну автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ України (далі – ДАІ), військову інспекцію безпеки дорожнього руху Збройних Сил України та інші формування [6], службу безпеки дорожнього руху Держкомкордону України, Службу правопорядку у Збройних Силах України, громадські формування.

ДАІ має повноваження щодо застосування спеціальних (виняткових) заходів адміністративного примусу на підставі і у порядку, передбаченому ст.ст.12 – 15¹ Закону України «Про міліцію» [7]. Необхідність виокремлення ДАІ ґрунтується також на тому, що правовий статус посадових осіб ДАІ відрізняється від правового статусу державних службовців органів державного управління транспортною системою: як працівники міліції вони мають права та обов'язки, визначені ст.ст.10,11 Закону України «Про міліцію», а як уповноважені особи ДАІ – спеціальні права та обов'язки, визначені Положенням про Державну автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ [8], іншими нормами чинного законодавства, які регулюють сферу забезпечення безпеки дорожнього руху. Наявність ще однієї особливості дозволяє підтвердити висновок про необхідність розгляду ДАІ як спеціального суб'єкта адміністративно-правового регулювання транспортної системи – об'єктом її діяльності є сфера забезпечення безпеки до-

рожного руху усіх видів транспорту, у тому числі, й відомчого (у межах, встановлених чинним законодавством).

Спеціальним суб'єктом адміністративно-правового регулювання можна також назвати військовою інспекцію безпеки дорожнього руху Міністерства оборони України, яка, відповідно до Положення про органи безпеки дорожнього руху Міністерства оборони України, затвердженого наказом Міністра оборони України від 22.11.1999 р. №804, забезпечує безаварійну експлуатацію та порядок використання транспортних засобів Збройних Сил України, створює навчальні організації щодо підготовки водіїв Збройних Сил України, проводить службові розслідування для виявлення причин і обставин виникнення дорожньо-транспортних пригод, вчинених за участю військовослужбовців, здійснює облік та аналіз дорожньо-транспортних пригод за участю транспортних засобів Збройних Сил України, виявляє порушення законодавства, правил, норм і стандартів з безпеки дорожнього руху, організує взаємодію з органами ДАІ. Крім того, відповідно до вказаного Положення, при Міністерстві оборони функціонує Служба безпеки дорожнього руху. Ця Служба планує, організовує та проводить заходи щодо запобігання дорожньо-транспортних пригод з транспортними засобами військових частин та підрозділів Міністерства оборони України, забезпечує статутне використання транспортних засобів та допуску водіїв до керування транспортними засобами, представляє Збройні Сили України в органах законодавчої та виконавчої влади; надає допомогу ДАІ з метою забезпечення безпеки дорожнього руху, веде пошук та узагальнення, поширення у військах прогресивних методів роботи з питань безпеки дорожнього руху [9].

Військова інспекція безпеки дорожнього руху (ВІБДР), служби безпеки дорожнього руху (СБДР), Головна військова інспекція безпеки дорожнього руху (далі – ГВІБДР), військові інспекції безпеки дорожнього руху оперативних командувань (далі – ВІБДР ОК), гарнізонів, а також служб безпеки дорожнього руху видів Збройних Сил України, об'єднані та військових частин є органами безпеки дорожнього руху Міністерства оборони України [10]. Вони взаємодіють із ДАІ у межах і порядку, встановленому наказом Міністерства оборони України №330 від 01.11.1999 р. Так, до повноважень ВІБДР належить організація взаємодії з органами ДАІ МВС України з метою забезпечення безпеки руху колон, що супроводжуються силами ВІБДР, а також проведення спільних заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху; внесення пропозицій до ДАІ МВС України щодо обладнання військових транспортних засобів спеціальними звуковими та світловими сигналами, а також спеціальним пофарбуванням; організація взаємодії з ДАІ МВС України щодо забезпечення безпеки дорожнього руху; проведення невідкладних дій на місці скоєння ДТП з метою забезпечення безпеки дорожнього руху.

СБДР взаємодіє із ДАІ по таких напрямках: надання допомоги ДАІ МВС України у виконанні покладених на неї завдань; проведення невідкладних дій на місці скоєння ДТП з метою забезпечення безпеки дорожнього руху.

До повноважень ГВІБДР належить організація взаємодії з питань забезпечення безпеки дорожнього руху з ДАІ МВС України та керівниками

інших створених відповідно до законів України військових формувань; направлення матеріалів про порушення вимог ПДР водіями військових транспортних засобів у територіальні підрозділи ДАІ МВС України, розгляд яких перебуває у компетенції посадових осіб цих підрозділів.

Повноваженнями ВІБДР ОК є організація взаємодії з військовою прокуратурою, службою військ та органами ДАІ МВС України з питань забезпечення безпеки дорожнього руху. Зокрема, начальник ВІБДР гарнізону бере участь у розслідуваннях, які проводяться прокуратурою та органами ДАІ МВС України, скоєних за участю транспортних засобів Збройних Сил України тих ДТП, внаслідок яких загинули чи постраждали люди або завдано значного матеріального збитку; узгоджує з місцевими органами ДАІ МВС України і подає на затвердження начальнику гарнізону схеми вулиць та доріг, що використовуються для руху і практичного водіння транспортних засобів та для перевезення небезпечних вантажів автотранспортом Збройних Сил України.

Відомчим нормативним актом [11] передбачено розмежування повноважень військової інспекції безпеки дорожнього руху і ДАІ щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Серед основних завдань Служби правопорядку у Збройних Силах України визначено забезпечення безпеки дорожнього руху військових транспортних засобів; контроль за рухом транспортних засобів і перевезенням вантажів Збройних Сил України [12]. До складу підрозділів служби правопорядку входять підрозділи безпеки дорожнього руху. Слід відзначити наявність дублювання відповідних повноважень ДАІ, але вони реалізуються військовослужбовцями Служби правопорядку стосовно транспортних засобів Збройних Сил України, військових частин, військовослужбовців. Однак, виникає питання про доцільність запровадження такого формування у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Законом України від 22.06.2000 р. №1835–III «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» [13] визначено, що в охороні громадського порядку і державного кордону беруть участь громадські формування, які спеціально створюються. Вони створюються і взаємодіють з правоохоронними органами, Прикордонними військами України, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, додержуючись принципів гуманізму, законності, гласності, добровільності, додержання прав та свобод людини і громадянина, прав і законних інтересів юридичних осіб, рівноправності членів цих формувань. Координацію діяльності громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону здійснюють відповідно місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування. Повсякденна (оперативна) діяльність таких формувань організовується, спрямовується і контролюється відповідними органами внутрішніх справ, підрозділами Прикордонних військ України.

Відносини у сфері діяльності транспортної системи регулюються Законами України «Про транспорт», «Про функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період» від 20.10.1998 р. №194–XIV, кодексами,

статутами окремих видів транспорту (наприклад, Статут залізниць України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 06.04.1998 р. №457), іншими актами законодавства України. Такими кодексами є Водний кодекс України [14], Кодекс торговельного мореплавства України [15], Повітряний кодекс України [16]. Основними законами, які регулюють діяльність окремих видів транспорту, є «Про автомобільний транспорт» [17], «Про залізничний транспорт» [18], «Про трубопровідний транспорт» [19], «Про дорожній рух» [20].

Необхідно відмітити, що у складі системи суб'єктів адміністративно-правового регулювання транспортної системи особливе місце посідають суб'єкти державного управління, якими названі органи виконавчої влади. За ознакою компетенції щодо здійснення державно-управлінської діяльності у галузі транспорту систему суб'єктів державного управління транспортною системою складають:

- Кабінет Міністрів України;
- Міністерство транспорту України (його територіальні органи), урядові органи державного управління, які можуть бути створені у складі Міністерства транспорту України Кабінетом Міністрів України (департаменти, служби, інспекції);
- міністерства, відомства, інспекції (які не входять до складу Міністерства транспорту України);
- місцеві державні адміністрації.

У процесі здійснення управлінської діяльності органи державного управління (у межах компетенції, встановленої чинним законодавством) взаємодіють із органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, окремими громадянами.

Кабінет Міністрів України зазначений першим у переліку органів державного управління транспортною системою. Відповідно до ст.116 Конституції України Кабінет Міністрів України розробляє і здійснює загальнодержавні програми економічного, науково-технічного розвитку України; спрямовує і координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади. У межах своєї компетенції Кабінет Міністрів України видає постанови та розпорядження, які є обов'язковими до виконання (ст.117 Конституції України). Забезпечення реалізації державної політики в галузі транспорту, у сфері використання повітряного простору України та навігаційно-гідрографічного забезпечення мореплавства є компетенцією Міністерства транспорту України (Мінтранс України) (відповідно до Закону України «Про транспорт», Указу Президента України від 11.05.2000 р. №678/2000 (із змінами і доповненнями) «Про Положення про Міністерство транспорту України») [21].

Основними завданнями Мінтрансу України є:

- державне управління транспортним комплексом України, використаням повітряного простору України, навігаційно-гідрографічним забезпеченням мореплавства;
- організація безпечної роботи транспортного комплексу України;

- забезпечення реалізації державної політики щодо становлення та розвитку транспортного комплексу України, національної мережі міжнародних транспортних коридорів, організація навігаційно-гідрографічного забезпечення мореплавства, використання повітряного простору України для своєчасного, повного та якісного задоволення потреб населення і суспільного виробництва в перевезеннях усіма видами транспорту;

- забезпечення взаємодії та координації роботи автомобільного, авіаційного, залізничного, морського і річкового транспорту, здійснення заходів щодо розвитку єдиної транспортної системи України;

- створення рівних умов для розвитку господарської діяльності підприємств транспорту всіх форм власності;

- створення умов для інтеграції транспортного комплексу України до європейської та світової транспортної системи.

Мінтранс України має право:

- залучати спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками) для розгляду питань, що належать до його компетенції;

- представляти Кабінет Міністрів України за його дорученням у міжнародних організаціях та під час укладення міжнародних договорів України;

- одержувати в установленому законодавством порядку від центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на нього завдань;

- скликати в установленому порядку наради з питань, що належать до його компетенції.

Мінтранс України під час виконання покладених на нього завдань взаємодіє з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, а також з відповідними органами іноземних держав.

Мінтранс України у межах своїх повноважень на основі та на виконання актів законодавства видає накази, організовує і контролює їх виконання. В разі потреби видає разом з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади спільні акти. Нормативно-правові акти Мінтрансу України підлягають реєстрації в установленому законодавством порядку.

У випадках, передбачених законодавством, рішення Мінтрансу України є обов'язковими для виконання центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями всіх форм власності та громадянами.

Для погодженого вирішення питань, що належать до компетенції Мінтрансу України, обговорення найважливіших напрямів його діяльності у Міністерстві утворюється колегія у складі Міністра (голова колегії), державного секретаря, його першого заступника та заступників (за посадою), керівників урядових органів державного управління, що утворені у складі Мінтрансу України, інших керівних працівників Міністерства, а також підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мін-

трансу України. Для розгляду наукових рекомендацій та інших пропозицій щодо основних напрямів розвитку науки і техніки в галузі, обговорення найважливіших програм та інших питань у структурі Мінтрансу України може утворюватися науково-технічна (наукова) рада з учених і висококваліфікованих фахівців.

Автотранспортні управління в Автономній Республіці Крим та областях є територіальними органами Мінтрансу. Управління підпорядковані Державному департаменту автомобільного транспорту. Їх правовий статус урегульований постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.1998 р. №1913 «Положення про автотранспортні управління Міністерства транспорту». Управління, зокрема, забезпечують відповідно до законодавства контроль за виконанням суб'єктами підприємницької діяльності правил перевезень пасажирів і вантажів, вимог законодавства щодо безпеки транспортного процесу, інших нормативних актів, що визначають порядок функціонування автомобільного транспорту. Але, крім здійснення контрольної діяльності, Управління забезпечують державне регулювання у названій сфері, здійснюють у випадках, передбачених законодавством, сертифікацію транспортних послуг з перевезення пасажирів на постійних автобусних маршрутах.

З метою забезпечення безпеки і надійності роботи транспорту, обмеження монополізму та розвитку конкуренції, створення рівних умов для розвитку господарської діяльності підприємств транспорту запроваджується ліцензування окремих видів діяльності в галузі транспорту. Ліцензії на здійснення транспортної діяльності видаються Міністерством транспорту України та іншими уповноваженими на це органами в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Перелік послуг у сфері транспорту, щодо яких запроваджується ліцензування затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13.02.1999 р. №182 «Про затвердження переліку послуг у сфері транспорту, щодо яких запроваджується ліцензування».

З метою вдосконалення норм і процедур здійснення державних закупівель, товарів (робіт і послуг) за рахунок коштів державного бюджету, запобігання економічним зловживанням створено постійно діючий Тендерний комітет Міністерства транспорту України у кількості дванадцяти осіб [22].

У структурі Міністерства транспорту України діють:

- 1) Державний департамент автомобільного транспорту (Укравтотранс);
- 2) Державна адміністрація залізничного транспорту (Укрзалізниця);
- 3) Державний департамент морського і річкового транспорту (Укрморрічфлот);
- 4) Державний департамент авіаційного транспорту (Укравіатранс).

Через Міністра транспорту України Кабінетом Міністрів України спрямовується і координується діяльність Державної служби автомобільних доріг України (Укравтодор).

Повноваження щодо здійснення державного контролю за технічним станом міського електротранспорту та забезпеченням безпеки руху трамвайних вагонів і тролейбусів має система державної технічної інспекції, яка діє у складі Державного комітету по житлово-комунальному господарству. До складу системи входять: Головна державна технічна інспекція міського

електротранспорту та регіональні госпрозрахункові підрозділи технічної інспекції міського електротранспорту у м. Донецьку, Запоріжжі, Києві, Львові та Харкові (постанова Кабінету Міністрів України від 6.02.1997 р. №149 «Про вдосконалення системи державного контролю за технічним станом міського електротранспорту та забезпеченням безпеки руху трамвайних вагонів і тролейбусів»).

Головна державна технічна інспекція міського електротранспорту (далі – Головдержтехінспекція) відповідно до вимог Закону України «Про дорожній рух» проводить реєстрацію та облік трамвайних вагонів і тролейбусів, а також здійснює державний контроль за технічним станом міського електротранспорту незалежно від форм власності підприємств та забезпеченням безпеки руху трамвайних вагонів і тролейбусів.

Свою діяльність Головдержтехінспекція проводить у взаємодії з органами Держнаглядохоронпраці, Державтоінспекції, місцевими державними адміністраціями, виконавчими органами міських рад.

На місцевому рівні у складі місцевих державних адміністрацій (обласних, районних, міської міста Севастополя), крім Київської міської державної адміністрації, діють управління, відділи транспорту. Постановою Кабінету Міністрів України від 8.04.1999 р. №560 (із змінами і доповненнями) «Про комітет транспорту Київської міської державної адміністрації», а також постановою Кабінету Міністрів України від 15.05.1998 р. №748 [23] врегульовано, що у Київській міській державній адміністрації діє комітет транспорту, утворений на базі відповідного управління.

Отже, наявність ознаки цілісності управління визначає необхідність подання у єдину систему суб'єкти адміністративно-правового регулювання транспортної системи: інституційні, звичайні і спеціальні. У складі системи суб'єктів адміністративно-правового регулювання транспортної системи особливе місце посідають суб'єкти державного управління, якими названі органи виконавчої влади, систематизацію яких доцільно здійснювати за ознакою компетенції.

Список літератури: 1. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 р. №232/94–ВР// Відомості Верховної Ради.1994. №51. Ст.446 (із змінами). 2. Транспортне право України: Навч. посіб./ Демський Е.Ф., Гіжевський В.К., Демський С.Е., Мілашевич А.В.; За заг.ред. В.К. Гіжевського, Е.Ф. Демського. К.,2002. 3. Рябченко О.П. Державне управління економікою України (адміністративно-правовий аспект: Дис... д-ра юрид. наук. Х., 2000. 4. Виконавча влада і адміністративне право/ За заг.ред.В.Б. Авер'янова. К., 2002. 5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. №280/97–ВР// Відомості Верховної Ради 1997. №24. Ст.170 (із змінами і доповненнями). 6. Про затвердження Положення про органи безпеки дорожнього руху Міністерства оборони України: наказ Міністерства оборони України №330 від 01.11.1999 р. (zareєстровано в Мін'юсті України 22.11.1999 р. за №804/4097 vd991101 vp330). 7. Про міліцію: Закон України від 20.12.1990 р. №565–XII// Відомості Верховної Ради УРСР.1991. №4. Ст.20 (із змінами і доповненнями). 8. Положення про Державну автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ (затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997р. №341)// Законодавство України про дорожній рух: Зб. нормат.актів/ Відп. ред. Е.Ф. Демський. К., 2000. 9. Про

внесення змін до деяких законодавчих актів України стосовно військової інспекції безпеки дорожнього руху: Закон України від 24.03.1999 р. №557–XIV// ВВР України.1999. №19. Ст.173. 10. Про затвердження Положення про органи безпеки дорожнього руху Міністерства оборони України: наказ Міністерства оборони України №330 від 01.11.1999 р. (заресстровано в Мін'юсті України 22.11.1999 р. за №804/4097 vd991101 vn330). 11. Про внесення змін та доповнень до Положення про службу безпеки дорожнього руху Держкомкордону України, затвердженого наказом Голови Держкомкордону – Командувача Прикордонних військ України від 24 квітня 1998 року N 169: наказ Державного комітету у справах охорони державного кордону України від 21.09.1999 р. №435 (заресстровано в Мін'юсті України 25.10.1999 р. за №727/4020 vd990921 vn435). 12. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України: Закону України від 07.03.2002 р. №3099–III// ВВР. 2002. №32. Ст.225. 13. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 р. №1835–III// ВВР. 2000. №40. Ст.338 (із змінами). 14. Водний кодекс України// ВВР. 1995. №24. Ст.189; із наступними змінами і доповненнями. 15. Кодекс торговельного мореплавства України// ВВР. 1995. №47. Ст.349 (із змінами). 16. Повітряний кодекс України// ВВР. 1993. №25. Ст.274; із наступними змінами і доповненнями. 17. Про автомобільний транспорт: Закон України від 5 квітня 2001 року за №2344–III// ВВР. 2001. №22. Ст.105. 18. Про залізничний транспорт: Закон України від 4 липня 1996 року за №273/96–ВР// ВВР. 1996. №40. Ст.183. 19. Про трубопровідний транспорт: Закон України від 15 травня 1996 року за №192/96–ВР// ВВР. 1996. №29. Ст.139. 20. Про дорожній рух: Закон України від 28.01.1993 р. №3353–XII// ВВР України. 1993. №31. Ст.338; 1999. №19. Ст.173. 21. Положення про Міністерство транспорту України: Указ Президента України від 11.05.2000 р. №678// Офіційний вісник України. 2000. №20. 2 липня. 22. Про створення постійно діючого Тендерного комітету Міністерства транспорту України: наказ Міністерства транспорту України від 05.03.2001 р. №127// Транспорт України. 2001. 15 березня. №5. 23. Про примірні переліки управлінь, відділів та інших структурних підрозділів обласної, Київської та Севастопольської міських, районної, районної у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій: постанова Кабінету Міністрів України від 15.05.1998 р. №748// Офіційний вісник України. 1998. №21. Ст.770.

Надійшла до редакції 26.02.04

С.В. СЛІНЬКО

ПРОБЛЕМИ МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ПОЗОВУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Кримінальний процес веде постійний пошук оптимальної відповідності суспільних і особистих інтересів, потреб громадян, шляхи розширення їх основних правомочностей, встановлення реальних юридичних гарантій їхнього здійснення. Гуманність кримінального процесу повинна відображатися в підвищенні рівня правової захищеності особистості при розслідуванні кримінальних справ і їх судовому розгляді. Кримінальний процес тільки тоді виступає формою гармонізації відносин особистості і держави, коли в ньому враховуються й забезпечуються не тільки інтереси боротьби зі злочинністю, але і законні інтереси і права особи.